

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godišnjicu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 8.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru.“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Pregovori o miru s Rusijom.

O priznavanju ukrajinske pučke republike.

BREST-LITOVSK, 13. Na današnjoj plenarnoj sjednici grof Czernin je učinio u ime delegacije četiri savezne vlasti izjavu, da one priznaju ukrajinsku delegaciju kao samostalnu delegaciju i kao opunomoćeno predstavništvo ukrajinske samostalne pučke republike. Formalno priznavanje ukrajinske pučke republike kao samostalnu državu sa strane četiri savezne vlasti pridržava se ugovoru o miru.

Zatim Trocki je, radi obavještaja i da se uklone eventualni nesporazumi, učinio izjavu, da oni sporovi što su nastali između ruske vlade i generalnog tajništva, niti su imali niti imaju bilo koje sveze s pitanjem o samostalnosti ukrajinskog naroda. Ruska delegacija ne vidi ništa što bi sprečavalo samostalno sudjelovanje delegacije generalnog tajništva u pregovorima o miru.

Na to ukrajinski državni tajnik Holubović izjavi, da prima na znanje deklaraciju četiri savezne vlasti. Na ovom osnovu njegov će delegacija učestvovati u pregovorima o miru.

U odboru za pitanje zemljišta.

BREST-LITOVSK, 14. Dana 11 januara konstituisala se njemačko-austro-ugarska-ruska komisija da vijeća o pitanjima zemljišta; ona je držala dana 11 i 12 o. m. tri duge sjednice. Prije svega utvrdilo se sporazumno, da se na prvom mjestu ugovora o miru, koji se ima sklopiti, mora reći da je svršilo ratno stanje između zaraćenih stranaka.

Na to Trocki izjavi, da on neće te izjave da su ugovarajuće stranke odlučile živjeti u buduću o miru i prijateljstvu. Trocki reče da je to prosto dekorativna fraza: on se nada, da će sasvim druge stvari utjecati na odnose između naroda.

Poslije rasprave o ovoj točki, zaključilo se da će se kasnije još jednom povratiti na ovaj predmet.

Zatim se utvrdilo, da su svi složni u tome, da napuštanje zemljišta, zapremljenog od obje zaraćenih stranaka, ima se načelno izvesti na osnovu potpune uzajamnosti, naime tako, da se napuštanje zapremljenog ruskog zemljišta sklopilo s napuštanjem krajeva Austrije Ugarske, Turske i Perzije, što ih Rusija zaprema. Kasnije bje Perzija izlučena, jer nije zaraćena stranka i jer je ruska delegacija izjavila, da je ona već preuzela obavezu naprema perzijskoj vladi za napuštanje zapremljenog perzijskog zemljišta.

Predsjedatelj se obradova ovoj izjavi, tim više što središnje vlasti goje za stari kulturni perzijski narod najživlju simpatiju, te drugo ne žele, nego da se Perzijanci mogu u buduću posvećivati slobodno svojoj nacionalnoj kulturi.

Što se tiče pitanja o času, u koji se zapremljena zemljišta imaju napuštati, s njemačke se strane predlagalo, da će se napuštati kad demobilizacija ruskih bojnih snaga bude gotova, jer se treba bojati, da Rusija prije demobilizacije, a zbog promjena u sistemu vlade i u svojim namjerama, bila bi svaki čas u stanju, da izvede ofenzivnih

operacija. Trocki je želio, da se zapremljena zemljišta napuste naporedo s tokom obostrane demobilizacije. Pošto je pak Kuhlmann na to podsjetio, da bi se po ruskome prijedlogu sa napuštanjem zapremljenog teritorija moralo otežati sve do sklapanja općeg mira, vijećanje se o ovom predmetu prekinulo.

Zatim je došlo na red pitanje, na koje li se dijelove zapremljenog zemljišta ima napuštanje protezati.

Kuhlmann reče: Do definiciji «napuštanja», ovo se proteže samo na one zapremljene krajeve, koji su još dijelovi one vlasti, s kojom se sklapa mir. Ruska je vlada proglasila za sve narode bez izuzetka koji žive u Rusiji pravo samoodregivanja do potpunog otcijepljenja. Mi držimo, da u vršenju ovog prava samoodregivanja, u nekim dijelovima zemljišta, što smo mi zapremlili, korporacije koje su de facto opunomoćene da zastupaju narod, izvršile su svoje pravo samoodregivanja u smislu otcijepljenja od Rusije, i to tako da se ovi krajevi više ne mogu smatrati da pripadaju ruskoj državi.

Na to Trocki odvrati, da on ostaje do kraja pri svojoj izjavi, da narodi ruskih krajeva imaju pravo, bez izvanjskog utjecaja, na samoodregivanje do otcijepljenja od Rusije; ali primjenjivanje ovog načela on može da prizna jedino upogled narod samih, a ne upogled njegovih privilegovanih dijelova. On mora da odbije shvaćanje predsjedatelja njemačke delegacije, da se volja zapremljenog kraja izrazila preko doista opunomoćenih organa.

Na to se razvila duga rasprava o pitanju, pod kojim li pretpostavkom i u koji čas nastaje nova država, kad se odijeli jedan dio od jedne već postojeće države.

Državni tajnik Kuhlmann objašnjava stajalište središnjih vlasti, te kaže da državna ličnost nastaje i može da bude pravno obvezanih izjava o osnovu svoje ekzistencije, netom jedan predstavnički zbor velikih masa ili zbor sposoban, po istorijskom običaju, da bude predstavnik i tumač toga naroda, proglasi, kao izraz nesumnjive volje velike većine, odluku da hoće da bude samostalno narodi i da vrši pravo samoodregivanja.

Rezultat razlaganja s jedne i druge strane prikupio je Kuhlmann ovako: Trocki je predložio da se obrazuju predstavnički zborovi, koji će imati da organizuju i utvrde one ujednatosti, pod kojima će se na široj bazi izvoditi pučko glasovanje, koje smo zasad samo teoretički dopustili, ili pučka manifestacija; dok mi polazimo sa stajališta i polaziti moramo, da u nestajući drugih predstavničkih zborova, postojeći i već istorijski predstavnički zborovi jesu presumtivni izraz narodne volje, naročito u životnom pitanju o volji naroda da bude slobodni.

U raspravi koja se zatim razvila o karakteru i značenju pučkih predstavničkih organa, koji djeluju u zapremljenim krajevima, Kuhlmann i Czernin opazuju, da je ruska delegacija, za pregovora u decembru, pokazivala sklonost da prizna postojeća pučka predstavništva kao prava predstavništva te da uzme da njihove rezolucije izrazuju volju odnosnog naroda. Tada se mislilo,

šad se je jedan policista razbjesnio te pogabio jedan teški šibinjak od kamena, što je stajao na jednom stolu vani na boulevardu i bacio ga za izazivače. Megjutim je promašio cilj a šibinjak uletio kroz prozor u gostionu i pogodio nekog posve neozužnog djaka u glavu tako, te je ta nesretna žrtva ostala na mjestu mrtva.

Kad se je Sven Lange udaljio, ustao sam i izišao. Veliki nemir po ulicama, sila svijeta, policiste na konju i pješaci. Profinsuo sam se i došao do svog restoranta, doručkovao, zapalio cigaretu i htio opet poći kući. Kad sam izašao iz restoranta, nemir se je mase naroda još povećao. Da se uzdrži red, izašla je i narodna garda, konjanici i pješaci. Netom su se oni pojavili na boulevardu St. Germain, dočekao ih je svijet vikom i kamenjen. Konji se propinjahu, puhahu, ne bijaše ih moguće svađavati. Svjetina je smrskala asfalt po ulicama i njime se nabacivala.

Neki me čovjek upita skroz ogorčeno, držim li, e je sada uopće čas pušiti cigaretu. Dijesam ni slutio, da prijeti tolika opasnost; pošto sam znao francuski malo, skoro ništa, to me je donekle ispričalo. A taj čovjek uz vikati očajnim licem: — Revolucija! Revolucija!

Bacim na to cigaretu.

Nijesu više bili djaci i umjetnici sami na nogama, talog Parisa dohrlio je ovamo na desetke tisuća, lazaroni, besposlice, propale ekzistencije. Došli su sa svih kutova grada, nicali iz pokrajnjih ulica i miješali se megu svjetinu. Koliki su pristojni ljudi izgubili svoje ure.

Pošao sam za strujom. Križ, što ga sačinjavaju boulevardi St. Michel i St. Germain, bio je zarušteno vrevo i tu je bilo izvanredno teško uzdrža-

va se u ovom privremenom rješavanju pitanja učinio veliki korak k zajedničkom cilju.

Trocki izjavljuje, da manifestacije sabora, gradskih zastupništva i tako dalje mogu se uzimati kao izraz volje stanovitog uplignog dijela pučanstva, koji pak daje povoda da se drži, da odnosni narod nije zadovoljan svojim državnim položajem. Posljedak je toga, da se mora posegnuti za plebiscitom, ali da zato treba obrazovati jedan organ, kao uvjet koji će jamčiti za slobodno glasovanje pučanstva.

U daljem toku rasprave Trocki je tvrdio da postoji prepreka između izjave središnjih vlada dana 25 decembra i formulisanja tačke 1. i 2. dana 28 decembra.

Na to Kuhlmann izjavi, da su oba ta dokumenta izraz jednakog duha i jednake politike, kako ih je državni kancelar navijestio u programskom govoru u Reichstagu. Državni tajnik polazi sa stajališta, da dijelovi Rusije, koji nastoje da se otcijepi, pošto su izjavili svoju volju preko svojih već postojećih organa, sada već su vlasni, da učine one pogodbe, koje oni smatraju za dobre i korisne. Ako bi se u ovim pogodbama našla odregjenja upogled korektura granica, to nije jasno zašto da ovi krajevi ne budu i u ovim pitanjima slobodni da čine što ih je volja, kao i u drugim.

Trocki reče, da u ovom shvaćanju nazire potkopavanje načela o samoodregivanju. On pita, zašto nijesu pozvani u Brest Litovsk na pregovore i organi spomenutih naroda? Ali naravno, na učestvovanje predstavnika tih naroda u raspravama nko ne misli, jer bi se ti narodi smatrali ne kao subjekat nego kao objekat pregovora.

Kuhlmann odvrati: Ako je Trocki htio reći, da i po njegovom mišljenju te su narodne individualnosti danas stvorene i mogu da vrše pravo samoodregivanja svojih spoljašnjih odnosa, to je on, govornik, ako ruska delegacija, bez pridržaja priznaje ovu pretpostavku, drage volje spreman da pretrese pitanje, da li i u kojem obliku bilo bi moguće, da predstavnici onih narodnosti sudjeluju u Brest-Litovskim dogovorima.

Grof Czernin reče, da je i on spreman pobliže proučavati pitanje o učestvovanju predstavnika spomenutih krajeva, ali dodade, da bi želio znati, na koji bi se način odabrali ti predstavnici, ako se sa ruske strane ne bude smatrali da predstavnički zborovi, koji postoje u tim zemljama, nijesu ovlašteni da govore u ime zastupanih naroda.

Trocki na to predloži, da s obzirom na ove važne izjave predstavnika središnjih vlasti, sjednica se odgodi, da ruska delegacija mogne o tome vijećati i sa svojom se vladom dogovoriti.

U sjednici dana 12 januara Kuhlmann zamoli rusku delegaciju, da bi odgovorila, na način koji bi svaku sumnju isključivao, na pitanje, dali po njenom mišljenju, nove države, koje bi se konstituirale na zapadnoj granici nekadanje ruske države, već mogu da učestvuju u pregovorima o miru.

Ruski delegat Kamjencev na to predloži, da one stranke pismeno prikupie nazore što su

iznijele za rasprave. Ruska delegacija konstatuje da za okupacije nigdje, ni u Poljskoj, ni u Litvi, ni u Kuronskoj nijesu se mogli obrazovati demokratski izabrani organi, niti ima takovih koji bi imali bilo koje pravo, da se prikažu kao izraz volje širokih masa. Što se tiče izjave o nastojanju oko potpune državne nezavisnosti, to ruska delegacija izjavljuje: Prvo: Iz činjenice pripadanja zapremljenih krajeva području nekadašnjeg ruskog carstva, ruska vlada ne izvodi iz toga ništa, što bi nametnulo bilo koju državopravnu obvezu pučanstvu tih krajeva u odnosu prema ruskoj republici. Nove granice bratske svezve naroda ruske republike i naroda, koji hoće da ostanu izvan njenog područja, treba da budu udarene iz slobodne odluke odnosnih naroda. Drugo: Radi toga osnovni zadatak sadašnjih pregovora sastoji se za rusku vladu u obezbizavanju prave slobode samoodregivanja unutrašnjeg državnog uređenja i međunarodnog položaja spomenutih krajeva. Treće: ovako shvaćeni zadatak pretpostavlja prethodni sporazum Djemačke i Austrije-Ugarske s jedne strane i Rusije s druge o četiri glavne tačke, naime o opsegu teritorija, čije će pučanstvo imati da vrši pravo samoodregivanja, u općim političkim pretpostavkama, pri kojima ima da se riješi pitanje o državnoj sudbini, o prijelaznom režimu do konačnog državnog konstituiranja tih krajeva, o načinu i obliku u kojima će pučanstvo dati izraza svojoj volji.

Ruska delegacija predlaže da se ova pitanja riješe ovako:

Prvo: Pravo samoodregivanja pripada narodima a ne njihovim dijelovima koji su zapremljeni, kako predviđa § 2 njemačkog prijedloga dana 28 decembra; prema tome ruska vlada daje pravo i dijelovima spomenutih naroda, koji žive izvan zapremljene zone, da u isto doba sami o sebi odrede. Rusija se obvezuje: da one krajeve neće ni posredno ni neposredno prinugivati da prime jedan ili drugi državni oblik, niti će njihovu samostalnost sužavati bilo carinskim ili vojničkim konvencijama. Djemačka i austro-ugarska vlada potvrđuju kategorički sa svoje strane da nemaju nikakvih prohtjeva ni upogled prisajedinjenja zemljištu Djemačke ili Austrije-Ugarske onih krajeva pređašnjeg ruskog carstva, koje danas zapremaju Djemačka i Austrija-Ugarska, kaogod ni upogled korektura granica na troškove ovih krajeva; one se u isto vrijeme obvezuju, da one krajeve neće ni posredno ni neposredno prinugivati da prime jedan ili drugi državni oblik, niti da će njihovu nezavisnost sužavati, bilo carinskom ili vojničkom konvencijom, koja bi se sklopila, prije konačnog konstituisanja tih krajeva, na osnovu prava političkog samoodregivanja.

Drugo: Rješavanje pitanja o krajevima koji sami svojom sudbinu odrede, ima se vršiti pod uvjetom potpune političke slobode i bez ikakvog spoljašnjeg pritiska; stoga treba da se glasuje pošto budu povučene strane armije i pošto se povrate pribjeglice i pučanstvo što se u početku rata odanle odaljilo. Čas u koji će se armije povući, odrediće naročita komisija.

Treće: Od časa u koji se potpisao mir i konačno državno konstituisanje spomenutih kra-

je stajao preda mnomo, drhtao je poput puta na vodi. Rekao mi je, daje Armenac, i da se nalazi na naučnom putovanju u Parizu, inače da je liječnik u Carigradu. Poštedio sam mu život i ne uzeh mu ga. Sjećam se još posve točno tog čovjeka, osobito njegovu skroz smučena lica s crnom rijičkom bradom, velikim razmacima megu zubima u gornjoj čeljusti.

Sad se pročulo, da su hici potekli iz neke postolarije ili zapravo preko iz radionice. To da su «talijanski» radnici, koji su htjeli pucati na policiju. Sad se bjesnilo vratilo u svjetinu, i ona opet provali na boulevard. Policija na konju pokušala sada, da središte zatvori koronom protiv daljnje bijuge ljudi iz drugih dijelova grada; nu čim je svjetina vidjela taj trik, počela je razarati prozore na kioscima za prodaju novina, plinske svjetiljke razbijati kamenjem te odstranjivati željezne šipke, koje su štitele kestenje na boulevardima, sve, samo da policiji zažade drugog posla, nego zatvarati put. Kad ni to nije ništa koristilo, htjelo se konje policije, koji su se propinjali, prestrašiti do skrajnosti i radi toga budu barikade od izvruhtih omnibusa zapaljene. Nastavljalo se još uvijek i kidanjem asfalta u svrhu nabacivanja, a budući da je to bio mučan posao, a kako potrebi time nije bilo nipošto udovoljeno, prihvatilo se i drugih sredstava. Postragane željezne šipke oko kestenja sasjekoše u male komade, pokidalo se drvene dijelove od stubičnih ograda i za malo eto ređa i na svoju vlastitu, veliku, lijepu željeznu ogradu. A tad se stalo bacati i vikati i razarati i bježati i vraćati.

Tako protekoše ure. U to su čete iz Versaillesa pojačale uzdržavatelje ređa. Silna smetnja spopade svjetinu. Policiju

Revolucija

Norveški napisao Knut Hamsun.

Jednoga jutra ljeti g. 1894. probudi me danski spisatelj Sven Lange, ušavši u moju sobu u Rue de Vaugirard i rekavši, da je u Parizu buknuła revolucija.

— Što? Revolucija?
— Sad su djaci uzeli stvar u svoje ruke i izvode revoluciju po ulicama.

Bio sam sanen i bijesan pa rekoh:
— Upravite cijev od vodovoda na te ugursuze i odširajte ih s ulica.

To je razljutilo Sven Langea, budući da je pristajao uz djake i za to je ozlovoljen otišao.

«Stvar», koju su djaci uzeli u svoje ruke, bila je ova:

Društvo ili udruženje «Četiri lijepe umjetnosti» htjelo je prirediti ples u zabavišnom lokalu Moulin Rouge. Četiri dame, koje su na tom plesu imale personificirati te četiri lijepe umjetnosti, istupile bi gotovo gole, imajući naime samo svilenu vrpču oko pasa.

Premda je pariska policija strpljiva i vična na koješta, ovdje se umiješala i ples bude zabranjen, a zabavište zatvoreno.

Proti tomu prosvjedovaoše umjetnici. Djaci u čitavom Quartier Latin-u pristadoše uz umjetnike i prosvjedovaoše.

Koji dan za tim išla je malena policajna ophodnja boulevardom St. Michel. Pred jednom od mnogobrojnih gostionu sjedjelo nekoliko djaka, te dobacivalo prolazećoj ophodnji porugljive opaske. Pariska je policija strpljiva i vična na koješta, nu

in Zara.
govačko-
nn, Buchs,
lid,
govori i piše
traži namje-
ne.
Dalmatinskom
ih invalida»
surogata
i sapun.
g. - dok
a svota.
VOST!
d. uklanja sve
snih poplata
željezne žice
ih, lagan hod,
ako pribiti i
nja.
trajinja
za poplate.
Cijena pojedinom paru uključivo
vrijke za pričvršćivanje
Kr. 5.20.
Grosistima i preprodavačima zaslanaj popust
uzorak uz pouzede
štariju i pakovanje
u unaprijed.
aciju, Bosnu-
turtke
(Dalmacija).
alice
veliko
ć - Zadar
Tripolić). 9-12
Benkovcu
čke uložke
do daljnega
što se ovime
ODBOR.

jeva, njihova unutrašnja uprava, uprava lokalnih posala, financija i drugo prelazi u ruke privremenog organa, obrazovana sporazumom između političkih stranaka. Glavni se zadatci ovih organa sastoji u organizovanju plebiscita.

Četvrto: Konačno rješavanje pitanja o državnim položaju i obliku njenih državnih ustanova vršiće se općim referendumom. Da se pak pospiješ rad konferencije o miru, ruska delegacija smatra izvanredno važnim da dobije od njemačke i austro-ugarske delegacije sasvim tačan odgovor na sva pitanja što su iznesena u ovoj izjavi.

Na to general Hoffmann reče: Ja moram prije svega prosvjedovati protiv tona ovih prijedloga. Ruska delegacija govori s nama, kao da oni stoje kao pobjednici u našoj zemlji, te nam mogu uvjete propisati. Ja bih htio podsjetiti na to, da su činjenice sasvim drugačije. Pobjednička njemačka vojska stoji na većem zemljištu! Još bih htio konstatovati, da ruska delegacija traži da se pravo samoodređivanja primijeni u zapremljenim krajevima onako, kako ga vaša vlada u vlastitoj zemlji ne primjenjuje. Vaša se vlada osniva jedino na moći, koja svakoga, koji drugačije misli, bez obzira silom ugnjetava; koji god drugačije misli, bude neprosto proglašen protiv-revolucionarcem i buržoazanim, te svakome je prosto da ga ubije. Ja ću ovaj svoj nazor da potkrijepim samo sa dva primjera. U noći između 30 i 31 decembra boljševici su bajunetama i mitraljezima raspršili prvi bijeloruski kongres u Minsku, koji je htio da dade izrazu pravu samoodređivanja bijeloruskog naroda. Kad su Ukrajinci dali izrazu svome pravu samoodređivanja, petrogradska im je vlada dala ultimatum te pokušala da oružjem iznuđi svoju volju. Kako proizlazi iz radiotelegrama, što sam dobio, građanski se rat još nije. Eto dakle kako boljševička vlada primjenjuje u praksi pravo naroda na samoodređivanje. Radi toga njemačka vrhovna vojna uprava mora da odbije svako pačanje u uređivanju prilika u zapremljenim krajevima. Za nas, narodi zapremljenih krajeva izrazili su jasno i nesumnjivo, svoju želju da se otcijepe od Rusije. Dana 21 septembra 1917 kuronska zemaljska skupština tražila je zaštitu njemačkog carstva; dana 11 decembra 1917 litvanska zemaljska vijeće proglasilo je želju, da prekine sa svim državnim savezima, što su dosad postojale sa drugim narodima; dana 27 decembra skupština gradskog zastupništva Rige upravila je jednaku molbu njemačkom carstvu; a molbi su se pridružili riska trgovačka komora, veliko društvo predstavnika seoskog pučanstva i 70 riških društava; na kraju u decembru 1917 otcijepiše se od dotakošnjih odnosa i predstavnici viteških, seoskih, gradskih i crkvenih općina na otoku Oesel, Dagou i Moonu. Njemačka vrhovna vojna uprava mora da i u upravno-tehničkim razloga odbije napuštanje Kuronske, Litve, Rige i otoka riškog zaliva. Svi ovi krajevi nemadu ni upravnih organa, ni organa za pravosudje i pravnu obranu, ni željeznica, ni telegrafa, ni pošte; sve je ovo u njemačkim rukama i pod njemačkom upravom.

Državni tajnik Kuhlmann izjavljuje, da nije moguće zauzimati nikakva stajališta naprema ovdje pročitanoj pisanoj izjavi ruske delegacije. Njegovo je lično mišljenje, da *modus procedendi*, što ga predložila ruska delegacija, da naime jedni drugome prikažu formulirane spise, niti bi pospiješio pregovore, niti bi, osobito ako bi spisi odgovarali danas prikazanoj, postigli da se nadanje u pregovore prikaže u osobito ružičastom svijetlu. Bilo bi zgodnije bilo, da se nastavilo kako se jučer počelo, da se pošlje usmenog konačnog pretresa, fiksira do potrebe njegov rezultat. Ali budući da se ruska delegacija postavlja na drugo zemljište, to on predlaže da se sjednica obustavi radi dogovora između saveznika.

Na to Trocki izjavi, da nije Rusima namjera da otešćavaju tehniku pregovora. Ako protivna stranka stoji na načelu, da za pisano formulisanje još nije zgodno vrijeme, današnji bi se ruski prijedlog stavio na raspravu i ruska bi delegacija sebi pridržala pravo, da se tekom daljih pregovora povratu na svoju deklaraciju, a da tim ne nametne protivnoj stranci slično postupanje sa tom stvari.

Kuhlmann odgovara, da ovaj prijedlog ne može da primi, jer na jednoj bi se strani nalazili u pismu formulirani izraženi prijedlozi, dok na drugoj se strani ne bi raspolagalo primjerenim protivnim formuliranjem, a to bi u javnim raspravama bilo vrlo neugodno. Radi toga, prije nego se zauzme ikakvo stajalište prema novom stanju

su i narodnu gardu psovali i što je god moguće pomisliti, zla joj nanosili, nu čim su se ukazale čete, poviče narodo: «Živjela vojska! Živjela vojska!» A časnici su se mašali kapa, zahvaljujući za ovacije. Nu jedva da su časnici i vojnici prošli mimo, kad iznova započe igra s policijom i s prozorima te ogradaama i isto se stanje opet povratilo.

Pađe i veče.
Sad stade vika djaka:
— Poplijumoz Lozé!
Lozé bijaše policijski prefekt. I na to se svrsta besmijerna povorka, koja je htjela krenuti k hotelu policijskog prefekta, da se Lozé «poplijuje». Povorka krene. Preostale pak tisuće nastaviše svoje izgrede. Pošto se činilo, da se danas ne će više toga puno vidjeti, zaputih se u svoj restaurant, blagovah i vratih se daleko, daleko uokolo. — — —

Nu dani prolazahu, a nemiri se nastavljahu. Čim je čovjek koraknuo iz svoje sobe na ulicu, vidio bi i čuo neobičnih prizora. Jedne sam večeri htio opet poći do svog restauranta, da jedem. Nešto je kišilo, pa sam ponio kišobran. Dekako na po puta, ustavi me grupa ljudi, koja se bavila time, da sruši provizorno podignutu balustradu, što bi imala prijetiti prolaznicima, da se ne strovale u jednu uvalu ulice. Ta je balustrada bila načinjena od gređa i dasaka. Zamoliše me vrlo odregljenim tonom, da im pomognem kod kidanja, jer da im se vidim jakim i uporabivim. Znao sam, da ne bi ništa koristilo, da se opirem, i tako odgovorih, kako sam vrlo srećan, što im mogu pomoći. Na to uznesmo kidati i rušiti. Nu to nije ništa koristilo. Bilo nas je pedesetak, nu nijesmo radili u taktu i ne mogo-smo svladati balustradu. Na to mi padne na um, da zapjevamo, kako običavaju tuliti norveški zidari

stvari, nužno je da saveznici iznova meguju sobom vječaju.

Na to se sjednica prekinula.

Republika Donskog Kraja.

RETROGRAD, 12. Brzojavna agencija javlja iz Rostova, da će se ovih dana proglasiti nezavisna republika Donskog Kraja. U kabinetu Kaledjin će po svoj prilici preuzeti predsjedništvo i ratno ministarstvo, Selar pravdu, Jekev nastavu, Dvaomonov trgovinu.

U francuskoj Komori. Izjava ministra spoljašnjih posala Pichona.

PARIZ, 13. Jučer je Komora pretresala upite o diplomatskom ratovanju. Marcel Cochin razložio je zašto su njegovi prijatelji tražili pasošće za Petrograd; izrekao je nadu, da im vlada neće pasošće zanijetati. Albert Thomas pitao je vladu za objašnjenje o ratnim ciljevima saveznika.

Ministar spoljašnjih posala Pichon u naglašava sporazum što postoji između savezničkih vlada upogled diplomatskog ratovanja i njihovih ciljeva o miru, te kaže, da ne može biti razilaženja u nazorima između Francuske i Wilsona u času kad onaj govori svijetu u ime savjesti:

Petrogradska vlada, koju ni mi ni naši saveznici ne priznavaju, zapodjela je s našim neprijateljima pregovore o miru. Da smo se odazvali želji francuskih socijalista, da dobiju pasošće, mi bismo bili primili na se svoj dio odgovornosti. Mi nipošto ne ćemo tu odgovornost da preuzmemo. Netom nam se neposredno prikazu prijedlozi o miru, mi ćemo ih složno sa našim saveznicima proučiti pak odgovoriti. O kojekakvom pregovaranju o ovoj stvari sa uzurpatorom vlašću u Petrogradu ne može biti zbor.

Zatim ministar se izjavljuje protiv svake namisli o međunarodnoj radničkoj konferenciji, pak staje da govori o pismu socijalističke grupe francuske komore ruskim socijalistima, u kojemu ih ona opominje da ne sklope poseban mir; govori zatim o Trockijevom pismu, koje je puno uvreda protiv glavnih članova francuske socijalističke stranke.

Ministar kaže, da za pravedan i trajan mir tri su uvjeta nužna: Sveto poštovanje ugovora, uređenje zemljišta, koje se osniva na pravu naroda da sami o sebi odlučuju i ograničavanje naružanja. Ovo je naš program i program Lloyd Georgea.

PARIZ, 13. Poslije govora ministra Pichona, Komora je primila sa 397 protiv 145 glasova rezoluciju, kojom se vladi izriče povjerenje.

Govor engleskog ministra za municiju Churchill.

LONDON, 13. Ministar za municiju Churchill držao je za dejeuner, na kome je predsjedao američkim poklisar, govor, u kojemu je konstatovao potpunu složnost između govora Lloyd Georgea i poruke Wilsonove, na koji su jedno-dušno pristali engleski i američki narod i narodi ostalih saveznika.

Mi smo svoje ratne ciljeve jasno, bez straha objavili; naredni je cilj, da ih neprijateljima nametnemo. Govornik se pozivlje na američanske čete na bojištu. Usredjuju svu našu moć u praktične ratne mjere, bez kojih naši se ratni ciljevi ne mogu ostvariti. Mi ćemo u Engleskoj žrtvovati sve što se žrtvovati dađe, ako budemo iskoristili sva sredstva što su nam na raspolaganju.

Njemačke armije, koje su sada slobodne zbog ruskog poraza, na putu su ka zapadu. Olujni oblaci, koji nadmašuju sve što se dosad vidjelo, nagomilavaju se. Ali naše je pouzdanje potpuno.

Engleski Kralj japanskom Caru.

BERN, 13. Kralj engleski udijelio je japanskom Caru, prigodom mladoga ljeta, dostojanstvo engleskog feldmaršala, na što je ovaj odvratio imenovavši engleskog kralja japanskim feldmaršalom.

Izveštaji austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 12. i 13. januara nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 10. Generalni štab, 9. januara. Mačedonska fronta:

Na zapadu od Bitolja i na više tačaka u obluku Cerne artiljerijska vatra nešto živahnija.

U istočnoj obali Vardara, kod Mačukova, zarobili smo nekoliko Francuza. Između Vardara i Doiranskog jezera nekoliko napada vatrom.

U Orfanskome zalivu neprijateljska ratna lagja tukla je bez rezultata naše pozicije na ušću Strume.

SOFIJA, 11. Generalni štab, 10. januara

Mačedonska fronta:

U gornjem dijelu doline Skubi protjerasmo vatrom više neprijateljskih odjeljaka, koji su nastojali da se primaknu našim stražama. U obluku Cerne kratki napadi vatrom. Kod Makova uzbili smo napad jednog francuskog izvidničkog odjeljka. Na jugo zapadu od Doirana pojačana vatrena djelatnost. Kod Dolnjeg Doroja protjerani smo, poslije klanja, engleski pješadijski odjeljak. Neprijateljska letjelica bacila je četiri bombe na Demir Hisar najviši dva stanovnika.

SOFIJA, 13. Glavni stan, 12. januara.

Mačedonska fronta:

Između Ohridskog i Drjespenskog jezera kaogod i na pozicijama po visovima djelatnost je vatrom bila neko vrijeme veće žestine.

Na lijevoj obali Vardara, na jugo istoku od Stojakova, protjerali smo engleski pješadijski odjeljak, koji je nastojao da se primakne našim pozicijama.

U dolini Vardara i Strume živahna djelatnost vatrom.

Fronta u Dobrudži:

Primirje.

Sjednica Zemaljskog Gospodarskog Vijeća Kraljevine Dalmacije.

(Svršetak).

Dr Dulibić priopćuje kako stvar stoji sa namjerama vlade; kako je parlamentarni odbor već u zametku odložio vladinu osnovu, akoprem na žalost nema sumnje, da će vlada pokušati na nov način operetiti naše vinogradare, kojim god porezom na vino. I ako je prva osnova bila skoro zakopana, kada se je doznalo, da je ugarska vlada iznijela u peštanskom parlamentu sličnu zakonsku osnovu, koja je bila i prihvaćena, pitanje je postalo opet aktuelno, te ministarstvo financija pospiješuje njezino rješavanje.

Zast. Prodan, ističe kako nije na žalost ovo prvi put da bečka vlada opterećuje primorsko pučanstvo osobito u Dalmaciji pri proizvodnji vina. Spominje vinski klauzulu u nekadašnjem trgovačkom ugovoru s Italijom, koji je samo Dalmaciji nanio u nekoliko godina na stotine milijuna kruna štete, i postupanje u poslu ribanja na korist talijanskih podanika, a na štetu naših. Pitanje o porezu na slador puka je izlika. Pri sklapanju trgovačkog ugovora s Italijom nije postojala okolnost o šećernom porezu. Istina, ima nade, da će namirjeni sadašnji novi porez na vino pasti u vodu, ali vlada neće propustiti, da pokuša uvesti porez na našu štetu kojom drugom prigodom. Mi smo vazda odijozna iznimka. I nije samo jedna puška koja puca u naš narod. Ima ih toliko i bit će ih i u buduću, pa valja da nastojimo izbavit se jednom za uvijek iz ovih vjekovitih neprilika, a to nećemo postići nikad i nikako bolje, nego ako nastojimo mi svi Hrvati sa ostalom braćom na jugu monarhije, da se svi uhvatimo za jedan štap i ujedinito u jedno jedino upravno tijelo i dobijemo svoj udes u svoje ruke pod žezlom Habsburga. U vrhovnom je interesu dinastije, da se to naše pravo, ta naša težnja obistinji i to što prije, kako su to naši zastupnici velebnom narodnom akcijom započeli svojom skupnom deklaracijom 30 svibnja u Beču (opće odobranje). Zgoda je krasna. Doba je srećivanja, doba kad je napokon puk došao do riječi. Demokratska su vremena. Imamo li plaćat porez neka to bude iz naroda za narod: neka narod raspolaze i nadzire ono što dava.

J. Kapić žali, što se ova skupština nije sazvala u Spljetu, u središtu zemlje, kamo bi vinogradari bili pohrišli brojnije, da na daleko odjekne vapaj i ogorčenje cijele zemlje. Prikazuje, kakova bijeda danas vlada u zemlji i kako polje ostaje bez radne snage. Dalmacija je prema državi izvršila sve svoje dužnosti, da nije mogla bolje, pa ona ima pravo, da se od države ne batalje njezini interesi. Predlaže, neka se pošalje odaslanstvo u Beč, koje neka prikaže vladi, kakvim je čemerom svakog pojedince pozvati, da se povuče. Proklamacija je izašla u mnogo primjeraka te je bila prihijena na drveću po boulevardu. Nu njihove razborite riječi nijesu više ni najmanje koristile. Svjetlina je uzela policiju na nišan. Stalo se u velikim povorkama kretati na policajnu prefekturu, da se «poplijue» Lozé, bacalo se posvuđa kamenje na policiste, gdje bi se samo dohvatilo, a kad je neki ubogi policista jedne večeri kasno htio s nekom zapovijedi da pređe preko seinskog mosta, svjetlina ga je spopala i bacila u rijeku. Slijedećeg dana daleko dolje od Notre Dame izbačen je na obalu i prevežen u mrtvačnicu.

Jedne večeri zbililo se nešto na boulevardu St. Michel, što je pobudilo veliku pozornost. Neki je policista zalutao posve sam meguju svjetlinu na pločniku, na što je neki gospodin izvukao dugački pištolj za dvoboje iz žepa i na mjesto ustrijelio policistu. Na prasak dotrči policija, u najvećoj se žurbi pitalo i odgovaralo i neki uhapsili. Nu krivicu ne bje traga. Nu taj gospodin bijaše vitez počasne legije, to su vidjeli oni, što su blizu stajali. Činilo se, da su i znali, tko je on, pa ipak ga nijesu htjeli izručiti, — gospodin s imenom, koga sav Paris poznavaše, koga pozna Francuska, pače i veći dio čitavog svijeta htio one večeri da ubije čovjeka: instinkt ubojstva i revolucije Franceza probudio se u njemu i buknuo sjajnim plamenom. —

Jedne me večeri namjestiše kod «kidanja asfalta». Došao sam posve mirno duž jedne ulice, gdje sam vidio, kako je hrpa ljudi nečim zabavljena. Kad sam došao dosta blizu, pozvaše me, predaše mi komad željeza i postaviše me da radim. Satnija garde stajala je nedaleko odovud, da zatvori ulicu i koliko sam mogao razumjeti, radilo se o tome, da

urodila u zemlji vijest o vinskome porezu i kako bi to za Dalmaciju bila prava katastrofa.

Vl. Kulić, kaže, da je ovdje svi zemlja duhom zastupana, i ako nijesu mogli svi predstavnici raznih zadruga, radi prometnih neprilika amo dohrliti kako bi bili željeli. Ovdje se radi o biti i ne biti poljara. Svi su vinogradari danas s nama i odasvud odjekuje samo jedan glas: ne smije da bude poreza na vino! I taj je vapaj opravdan, jer i ako su cijene vinu dosta visoke, ipak težak srazmjerno ima od toga malo koristi. On mora da plaća galicu do 60 K klg., sumpor do 80 K, težačaku nadnicu 30 do 40 K. Kako bi on pak mogao da izigje, kad bi cijena uslijed novog poreza pala? Tog poreza ne smije da bude; kada se naši junaci budu povratili sa bojišta, da ga ne nagju, da ne pane na njih poslije svega onoga što su pretrpjeli. Sto je Ugarska glasovala sličan porez, to je samo «pro forma», jer mi znamo, kako to ide u Ugarskoj. Tamo vlada s raznim subvencijama nadoknaguje porezne terete. Naš protest mora biti odlučan. Mi moramo tražiti, da ne bude nikakva poreza na vino, svakako ne za Dalmaciju i za našu sestru Istru.

Dotpredsjednik dr Medini osvrće se na riječi predgovornika. Zast. Prodan govori nam je svima iz srca. Nikad se nismo mogli bolje uvjeriti nego li sada kroz vrijeme rata, kako je Dalmacija, ova-ko prometno osamljena, velika ekonomska nesmi-sao. Ona može da opći s državom, kojoj fak-tično pripada, samo preko druge države a cijeloj joj je zalogie opet treća država. Mora da hranu uvozi, a pri tom je izvrgnuta neprestanim nepri-likama. Ako mi ne postignemo, da postanemo po-litičkom i ekonomskom cjelinom, nije moguće da podijemo ovako dalje. U tome smo svi složni. Bilo mu je milo čuti dr Dulibića, da je stara osnova zakopana, ali moramo se ograditi i proti novoj. Pristaje na prijedlog Kapića i kaže, da se može spojiti s njegovim. Kakva će biti osnova novog po-reza ne zna; a Zemaljsko poljodjeljsko Vijeće mora nastojati da osnova ne bude iznesena a da ne bu-du saslušani naši vinogradari. Slaže se takogjer s Kulićem, da prosvjed mora biti energičan.

Glavno je pitanje hoće li se porez udariti na proizvodnju ili na potrošak. Bude li porez neiz-bježiv, valja će nastojati da ne tereti proizvođačelje već potrošače.

Kulić: Ne smije biti nikakva poreza na vino. Medini i Dulibić govore o eventualnosti ure-gjenje neke potrošarine na vino.

Dredsjednik sabora dr. Ivčević upozoruje, kako je Dalmacija uvijek bila protivna svakom porezu na vino, kako se je već pred više godina radilo, da se uvede porez na vino, ali je u ondašnjoj osnovi bila učinjena iznimka za Dalmaciju.

Zast. Biankini kaže, da nema sumnje, da će vlada iznijeti novu zak. osnovu o porezu na vino. Zato je naša dužnost, da učinimo sve što je u našim silama, da otklonimo tu nesreću. Mi imamo za sada jedno jako oružje u našim rukama, koje je on istakao i u proračunskom odboru zast. kuće pri raspravi o ministarstvu poljodjelstva. To je floksera koja danas hara vinograde u srednjoj Dalmaciji i na otocima. Vinogradi leže već četiri godine zapušteni i neobragjeni, jer nema radnih snaga, floksera se širi, produkcija pada — što onda oprezovati? Usahlo panje i kamenje! Mi moramo tražiti, da ne bude uopće poreza na vino, svakako pak da Dalmacija bude isključena; a u ne-željenom slučaju, da s tim zahtjevima ne uspijemo, moramo tražiti apsolutno, da Dalmacija bude po-štegjena bar dotle, dok traje borba proti flokseri. Time će proći 14—15 god., a do tada će i naše prilike valjda krenuti na bolje, jer nije moguće, da će sve naše žrtve biti uzaludne. Slaže se s vapajem zast. Prodana, da i mi već jednom postanemo gospodari u svojoj kući.

Predsjednik zatvara raspravu. Povjerava se dr. u Medini, J. Biankini i J. Kapiću, da u smislu iznesenih prijedloga sastave rezolucije.

Nakon odmora, Kapić čita rezolucije koje smo objelodanili u subotnjem broju našega lista, i koje su sve jednoglasno prihvaćene.

Predsjednik prekida skupštinu u podne. Nastavak poslije podne u 4 sata.

U popodne nastavljenoj skupštini povel se je živahna rasprava o stanju poljodjelstva.

Doslje rasprave o 11. točki dnevnog reda, prihvaćeni su ovi zaključci:

1. Da se izabere odbor od 3 lica, tajnika Vijeća l. Darrera, c. k. vinogradarskog nadzornika Ožanića i c. k. nadzornika marvogojstva S. Weina

se pokidanim komadima asfalta kamenuje garđa, kako da se izvojuje pristup do zabranjene ulice. Bilo je to sramotno robovanje, u koje sam zapao, i gorke su kajem, te nijesam uđario drugim kojim putem. Nu pošto sad nije bilo druge, morao sam razarati asfalt. A nisam ja sam ni radio kod toga posla, više je željeza djelovalo, a izmjenice se izmjenjavamo. Fukara je stajala i vikala, i dogovarala se, što da se započne s garđom; ali, zlo po garđu, ne će ih mnogo ostati na životu!

— Nu začusmo iznenada zapovijed:
— Bajunete gore!
— Pogledasmo. Isti glas vikaoše dalje:
— Naprijed s bajunetom!

I satnija garđe ravno prema nama. Na to odbacismo lijeno svoja željeza i nagnu-smo u bijeg. Bože dragi, kako smo bježali! Ostavili smo za sobom neprijatelju sve svoje kugle, sav naš skupocjeni asfalt, i bježali. Vrlo mi je dobro došlo što imadjaš dugačke noge i što sam se njima umio služiti poput zeca, a moram i sam priznati, da nijesam još nikad vidio, gdje tko tako sjajno bježi, kao ja. Sjećam se još, kako sam nekog malenog Fran-cuza tako odrinuo do zida i s tolikom silom, da se je srušio i zahroptao. Naravski te sam preticao sve od svojih bježećih drugova, pa kad su se oni sprije-đi napokon ustavili, uprijebih sveopću smetnju, da se odslužam od te asfaltske fabrikacije.

A nijesam više nikad onamo došao. Kad je prošlo više nedjelja stali su izgređi po ulicama jenjavati, a za tri sedmice bio je Paris opet tako podlozan kao i prije. Samo su razrovane ulice još dugo vremena bile svjedocima zadnje revolucije. Nemiri su imali samo jednu realnu posljedicu: poli-cajni prefekt, «poplijuvani» Lozé, morao se zahvaliti

da sasta-maciju.

Il. I. anketu n-u p-kraji-škoscih zemljora-mjerama u pokraji-

D. N. premišlo i uspješno red dekoracij 22. pješ. vojnom dek. Sekanin,

Njes. previšnjim listivo uobovanja s krunom austr. Llo. Brazzan

Ukinute

Nam stavilo je uvedene Ošadi i krajin i

Sredn. Mini je profes vjetnike

Graniča Vicka Tri realke u reformne danovića, nastavnim profesora i profes reformne badana u

Nađ. parandija Marijana Vladimira Dizdara, razved čin

Za I. okružnoga dneva 5 v. Suda: pr Spasolja A. živnoga s

U parlam

BEČ. dinstvo. C. u Dalmac više mog zemljara; obzir Dalm pita da se iz područja obragivati

Cent je van kr bila ustan sku, (Mo vila za su vino ove

Za o predaje o izvagjača

Za o rijetla kod osim Češk

1. U a) za bijel b) za crno c) za bijelo d) za crno

2. U u prodaji a) za vino b) „ „ c) za vino se dava za vino se dava

d) kad se prodaji kad se prodaji

3. U njegove Kao koje je po kao bijelo objemnih

Potari skomus.

Se no anđati, ie steggiata r tetterice del E. mons. meriggio. dizione co mattina e deli. Il par lià di pens venne

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK Špediter i ovlaštenu Trgovačko-Pomorski Mešetar. *

Zastupstva za špediterske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeku, Drag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs, Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

Općinska štedionica u Drnišu

javlja svojim ulagačima, da od 1. siječnja 1918. ukamaćuje polugodišnu uloške na štednju su

4 %

kao i pologe na tekući račun.

Ratni invalid,

koji je svršio trgovačku školu, govori i piše hrvatski, talijanski i njemački, traži namještenje u kojemu gradu pokrajine.

Ima 2 1/2 godine prakse. Donude neka se uprave «Dalmatinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida» u Zadru.

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem narudžbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 đkg. - đok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA -- Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

poćam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjžicama

3 3/4 kamata.

Školskih i kancelarijskih potrepština!

Umjetničkih dopisnica!

Narudžbe pečata od gume za urede itd.

A. PAUT
Papirnica - ZADAR Dalmacija
Zastupnica Oesterreichischer Postkartens-Crossverlag, Beč.

Bazarne robe!

Prodaja boljih novina

pretplatnici ih primaju kući bez ikakve nagrade donosiocu.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con iscaso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

INTERESANTNA NOVOST!
za sve postolarnice, postolare i t. d. uklanja sve mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata

Gibljiv-elastićan poplat od pletene željezne žice nevidljiv pričvršćen na postol. Tib, lagan hod. Puzanje isključeno. Može se lako pribiti i odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajinja zaštita za poplate.

Proizvaga se u 9 razlićitih velićina t. j. u Br. 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 i 45.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-Hercegovinu i Istru kod tvrtke **BRAĆA KLEIN - ZADAR (Dalmacija).**

Modre galice 98%

prodaje na malo i na veliko
Aleksandar Kovaćević - Zadar
na staroj obali (magazin Tripolić). 10-12

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedionićke uloške od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (ćetiri posto) ćisto, što se ovime đo sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetnićkih dopisnica i Ljubavnih od 8 đo 20 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Raćuna štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 28-32 h. — Felđpost 1000 komada Kr. 8. — Cigaretnog papira: «Riz Abađie» I. 60/100 Kr. 13. — II. 100/100 Kr. 10. — «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 10. — Fotoćrafskih potrepština. — Trgovaćkih knjiga svake vrsti i velićine.

Šmailiranih tablica za groblje sa i bez fotoćrafije

za dućane i za urede.

Disaći stroj «Meteor» takogjer hrv. pismom.

Pećata od gume i mjedi.

Elektrićna Baterija Kr. 2 — komplet Kr. 4.50.

Novost! Slika N. V. Cara **KARLA I.** u bojama, velićina 73x50, Kruna 3'50. Okvira svake vrsti i velićine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 đo 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvoźdenom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od koće za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.